

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจประกันชีวิต โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันชีวิต
2. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (2553) การประกันชีวิต คืออะไร การประกันชีวิต เป็นวิธีการที่บุคคลกลุ่มหนึ่งร่วมกันเฉลี่ยภัยอันเนื่องจากการตาย การสูญเสียอวัยวะ ทูพพลภาพ และการสูญเสียรายได้ในยามชรา โดยที่เมื่อบุคคลใดต้องประสบกับภัยเหล่านั้น ก็ได้รับเงินเฉลี่ยช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัว โดยบริษัทประกันชีวิตจะทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการนำเงินก้อนดังกล่าวไปจ่ายให้แก่ผู้ได้รับภัย

**การประกันชีวิต** แยกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. **ประเภทสามัญ** เป็นการประกันชีวิตที่มีจำนวนเงินเอาประกันภัยค่อนข้างสูง ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป เหมาะสำหรับผู้ที่มียาได้ปานกลางขึ้นไป ในการพิจารณารับประกันชีวิต อาจจะมีการตรวจสอบสุขภาพหรือไม่ตรวจสอบสุขภาพ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบริษัท และมีการชำระเบี้ยประกันภัยเป็นรายปี ราย 6 เดือน ราย 3 เดือนหรือรายเดือน
2. **ประเภทอุตสาหกรรม** เป็นการประกันชีวิตที่มีจำนวนเงินเอาประกันภัยต่ำ โดยทั่วไป ตั้งแต่ 10,000 – 30,000 บาท เหมาะสำหรับผู้ที่มียาได้ปานกลางถึงรายได้ต่ำ การชำระเบี้ยประกันภัยจะชำระเป็นรายเดือน และไม่มีการตรวจสอบสุขภาพ ฉะนั้นจึงมีระยะเวลารอคอย คือ ถ้าผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตด้วยโรคภัยไข้เจ็บตามธรรมชาติ บริษัทจะไม่จ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้ แต่จะคืนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยได้ชำระมาแล้วทั้งหมด
3. **ประเภทกลุ่ม** เป็นการประกันชีวิตที่กรมธรรม์หนึ่งจะมีผู้เอาประกันชีวิตร่วมกันตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ส่วนมากจะเป็นกลุ่มของพนักงานบริษัท ในการพิจารณารับประกันอาจจะมีการตรวจ

สุขภาพหรือไม่ตรวจก็ได้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบริษัท การประกันชีวิตกลุ่มนี้อัตราเบี้ยประกันชีวิตจะต่ำกว่าประเภทสามัญ และประเภทอุตสาหกรรม

### **แบบของการประกันชีวิตพื้นฐาน แบ่งเป็น 4 แบบคือ**

1. **แบบตลอดชีพ** เป็นการประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองตลอดชีพ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตเมื่อใดในขณะที่กรมธรรม์มีผลบังคับ บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์ วัตถุประสงค์เบื้องต้นของการประกันภัยแบบนี้เพื่อจัดหาเงินทุนสำหรับบุคคลที่บุคคลที่อยู่ในความอุปการะเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต หรือเพื่อเป็นเงินทุนสำหรับการเจ็บป่วยครั้งสุดท้ายและค่าทำศพ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ตกเป็นภาระของคนอื่น

2. **แบบสะสมทรัพย์** เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัยเมื่อมีชีวิตอยู่ครบกำหนดสัญญา หรือจ่ายเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตลงภายในระยะเวลาประกันภัย การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์เป็นส่วนผสมของการคุ้มครองชีวิตและการออมทรัพย์ ส่วนของการออมทรัพย์ คือส่วนที่ผู้เอาประกันภัยได้รับคืนเมื่อสัญญาครบกำหนด

3. **แบบชั่วระยะเวลา** เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับประโยชน์เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตในระยะเวลาประกันภัย วัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองการเสียชีวิตก่อนวัยอันสมควร การประกันชีวิตแบบนี้ไม่มีส่วนของการออมทรัพย์ เบี้ยประกันภัยจึงต่ำกว่าแบบอื่นๆ และไม่มีเงินเหลือคืนให้หากผู้เอาประกันภัยอยู่จนครบกำหนดสัญญา

4. **แบบเงินได้ประจำ** เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเท่ากันอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้เอาประกันภัยทุกเดือน นับแต่ผู้เอาประกันภัยเกษียณอายุ หรือมีอายุครบ 55 ปี หรือ 60 ปี เป็นต้นไป แล้วแต่เงื่อนไขในกรมธรรม์ที่กำหนดไว้ สำหรับระยะเวลาการจ่ายเงินได้ประจำนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เอาประกันชีวิตที่จะเลือกซื้อ

### **ประโยชน์ของการทำประกันชีวิต**

รูปแบบของกรมธรรม์จะมีหลายรูปแบบและตั้งชื่อเป็นนามเฉพาะของแต่ละบริษัท ทุกรูปแบบพร้อมอัตราเบี้ยประกันภัยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนประกันชีวิต (เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย) ก่อนจะนำเสนอขายแก่ประชาชน แต่โดยหลักวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นกรมธรรม์รูปแบบใดหรือชื่ออะไรก็ตามจะอยู่ภายใต้แบบของการประกันชีวิตรวม 4 แบบคือ

1. **แบบชั่วระยะเวลา** ให้ความคุ้มครองในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ โดยบริษัทจะจ่ายเงินตามจำนวนเงินเอาประกันภัยให้ผู้รับประโยชน์ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

2. **แบบตลอดชีพ** บริษัทจะจ่ายเงินตามจำนวนเงินเอาประกันภัย ให้ผู้รับประโยชน์ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต ไม่ว่าจะเสียชีวิตเมื่อใดก็ตาม

ทั้งแบบ 1 และแบบ 2 เป็นการจ่ายเงินให้แก่ผู้รับประโยชน์ในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตแล้วเท่านั้น

3. **แบบสะสมทรัพย์** บริษัทจะจ่ายเงินตามจำนวนที่เอาประกันภัยไว้ ให้แก่ผู้รับประโยชน์ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ หรือจ่ายเงินเอาประกันชีวิตให้แก่ผู้เอาประกันภัยในกรณีที่เสียชีวิตอยู่รอดพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้

4. **แบบเงินได้ประจำ** บริษัทจะจ่ายเงินได้ประจำ หรือเงินบำนาญให้แก่ผู้เอาประกันภัย โดยเริ่มจ่ายตั้งแต่วันที่ผู้เอาประกันภัยไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติเนื่องจากความชรา ไปจนถึงวันที่กำหนดไว้ (อาจเป็นชั่วระยะเวลาหนึ่ง หรือตลอดอายุก็ได้)

แบบ 3 ส่วนท้าย และแบบ 4 เป็นการจ่ายเงินโดยมีเงื่อนไขว่าผู้เอาประกันภัยต้องมีชีวิตอยู่รอดอยู่พ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้

#### **การจัดตั้งและการควบคุมบริษัทประกันชีวิต**

ตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 หมวด 2 เรื่องการจัดตั้งและการควบคุมบริษัทประกันชีวิต ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับบริษัทที่ประสงค์ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ดังนี้

1. การจัดตั้งบริษัทประกันชีวิต กระทำได้โดยจดทะเบียนในรูปบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด และได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

ตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 มีการเพิ่มมาตรการกำกับดูแลความมั่นคงของบริษัทประกันภัย โดยการกำหนดให้การประกอบธุรกิจประกันชีวิตจะกระทำต่อเมื่อจัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทมหาชน สำหรับบริษัทที่จัดตั้งในประเทศไทยต้องแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดภายใน 5 ปี

2. การจัดตั้งบริษัทประกันชีวิต จะต้องวางหลักทรัพย์เป็นประกันไว้กับนายทะเบียน มีจำนวนตามที่กำหนดในกฎหมายกระทรวง (มาตรา 20) ดำรงเงินกองทุนตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 27 แก้ไขตาม พรบ.ประกันชีวิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551)

3. หลักทรัพย์ที่วางไว้กับนายทะเบียน (เงินสด พันธบัตรรัฐบาลไทย พันธบัตรธนาคารโลก หรือตามที่รัฐมนตรีกำหนด)

3.1 ถ้าบริษัทยังมีได้เลิกกิจการ ย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี หมายความว่า ถ้าบริษัทยังไม่เลิกกิจการ ห้ามนำหลักทรัพย์ที่วางไว้กับนายทะเบียนไปจ่ายหรือใช้หนี้ให้กับเจ้าหนี้ใดๆ

3.2 ถ้าบริษัทเลิกกิจการค้าจะต้องแจ้งความประสงค์ต่อรัฐมนตรีไม่น้อยกว่า 3 เดือน ก่อนเลิกกิจการ เจ้าหนี้ซึ่งเกิดจากการเอาประกันชีวิตมีสิทธิได้รับชำระหนี้ จากหลักทรัพย์ ประกันก่อนเจ้าหนี้อื่นๆ

3.3 บริษัทที่เป็นสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศจะเปิดสาขา ณ ที่ใดก็ได้

3.4 บริษัทประกันชีวิตจะเปิดสาขา หรือย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานสาขา ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

4. กำหนดให้บริษัทจัดสรรเบี้ยประกันไว้เป็นเงินสำรองประกันภัย สำหรับกรรมธรรม์ที่ยังคงมีความผูกพันอยู่ไว้กับนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นมูลค่าไม่เกิน ร้อยละ 25 ของเงินสำรองประกันภัยที่บริษัทต้องจัดสรรไว้

5. เบี้ยประกันภัยที่รับมาจากผู้เอาประกันนั้น บริษัทจะลงทุนประกอบธุรกิจอื่นใดได้ก็เฉพาะที่กำหนดในกฎกระทรวงเท่านั้น

6. กรรมธรรม์ประกันภัยและเอกสารแนบท้ายกรรมธรรม์ จะต้องเป็นไปตามแบบและข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบ

6.1 กรณีบริษัทออกกรรมธรรม์ประกันภัยแตกต่างไปจากแบบและข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์มีสิทธิเลือก 2 ประการ คือ

- ให้บริษัทรับผิดชอบในการชำระหนี้ตามแบบหรือข้อความที่บริษัทออกให้
- ให้บริษัทรับผิดชอบในการชำระหนี้ตามแบบหรือข้อความที่นายทะเบียนได้

ความเห็นชอบแล้ว

6.2 กรณีบริษัทออกกรรมธรรม์ประกันภัยโดยใช้แบบ หรือข้อความที่นายทะเบียนมิได้ให้ความเห็นชอบผู้เอาประกันภัยมีสิทธิเลือก 2 ประการ คือ

- ให้บริษัทรับผิดชอบตามกรรมธรรม์ประกันภัยที่ออกให้
- บอกเลิกสัญญา โดยได้รับเบี้ยประกันทั้งสิ้นคืนจากบริษัท

ทั้ง 2 กรณี 6.1 และ 6.2 ถึงผู้เอาประกันจะไม่ใช่สิทธิโดยเลย บริษัทก็ไม่พ้นความรับผิดชอบ

7. อัตราเบี้ยประกันภัยที่บริษัทกำหนด จะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน อัตราเบี้ยประกันภัยที่นายทะเบียนให้ความเห็นชอบไว้แล้วอาจจะเปลี่ยนแปลงได้เมื่อนายทะเบียนเห็นสมควร หรือเมื่อบริษัทร้องขอ แต่อัตราใหม่นั้นไม่มีผลกระทบกระเทือนต่ออัตราเก่าที่ได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว

8. ห้ามไม่ให้บริษัทออกกรมธรรม์โดยระบุจำนวนเงินอันพึงใช้เป็นเงิน

### การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เป็นเครื่องมือที่ใช้ประโยชน์ในการประเมินฐานะการเงิน ประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถนำไปวิเคราะห์หากำไรของธุรกิจนอกจากนี้การวิเคราะห์จะต้องอาศัยส่วนอื่นที่เหมาะสมเข้ามาเสริม เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงที่แฝงอยู่ในอัตราส่วนนั้น การเลือกใช้อัตราส่วนทางการเงินที่เหมาะสมจะช่วยตอบคำถามสำคัญต่าง ๆ ได้ชัดเจน

#### ประเภทของอัตราส่วนทางการเงิน

สามารถจัดแบ่งประเภทอัตราส่วนทางการเงินออกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)
2. อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency Ratios or Activity Ratios)
3. อัตราส่วนแสดงหนี้สิน (Leverage Ratios or Debt Ratios)
4. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)

1. อัตราส่วนสภาพคล่อง เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถของกิจการในการหาเงินทุนหรือสินทรัพย์ได้อย่างรวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น เพื่อที่จะสามารถชำระหนี้สินระยะสั้นที่มีต่อผู้เอาประกันภัยได้ หนี้สินในระยะสั้นที่มีต่อผู้เอาประกันภัยที่สำคัญ ได้แก่ เงินสำรองประกันภัย และเงินที่ต้องจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยที่มีต่อผู้ประกันภัยค้างจ่าย เมื่อกิจการมีความจำเป็นเกิดขึ้น อัตราส่วนแสดงสภาพคล่องมีดังต่อไปนี้

### 1.1 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินรวม

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่อง} = \frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{\text{หนี้สินรวม}}$$

เมื่อ สินทรัพย์สภาพคล่อง = พันธบัตร + ตัวเงินคลัง + ตัวสัญญาใช้เงิน + ตัวแลกเงินเพื่อการลงทุน + หุ้นทุน + เงินสด + เงินฝากธนาคาร

อัตราส่วนนี้โดยปกติในธุรกิจโดยทั่ว ๆ ไป แสดงให้ทราบว่าธุรกิจมีโครงสร้างหนี้สินเป็นเท่าใดเมื่อเปรียบเทียบกับสภาพคล่อง ถ้าหากบริษัทมีอัตราส่วนนี้ต่ำกว่า 1 เท่า แสดงว่า โอกาสที่สินทรัพย์สภาพคล่องจะไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ของบริษัทสูง แต่อย่างไรก็ตามการที่อัตราส่วนนี้มีค่าต่ำ ก็ไม่ได้หมายความว่าบริษัทมีสภาพคล่องไม่ดี เนื่องจากจะต้องมีการคำนึงถึงประเภทธุรกิจ และลักษณะการดำเนินงานธุรกิจที่แตกต่างกันก็ย่อมมีความจำเป็นและให้ความสำคัญกับอัตราส่วนแตกต่างกัน

สำหรับในที่นี้เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนสำหรับธุรกิจประกันชีวิต ซึ่งมีกระแสเงินสดที่เงินไหลเข้าจากค่าเบี้ยประกันชีวิตที่จ่ายจากผู้เอาประกันภัย เป็นลักษณะของการซื้อความคุ้มครองในอนาคต ซึ่งธุรกิจประกันชีวิตต้องถือว่าค่าเบี้ยประกันชีวิตเป็นหนี้สินระยะยาว ดังนั้นเม็ดเงินที่ไหลเข้าสู่บริษัทจะมีจำนวนมากกว่าค่าใช้จ่ายจริง บริษัทจึงมักจะไม่มีปัญหาในเรื่องของการขาดสภาพคล่อง แต่กลับมีปัญหาในเรื่องของการบริหารการเงินเพื่อนำเงินไปลงทุนให้ได้รับผลตอบแทนเพียงพอ กับที่บริษัทจ่ายให้กับผู้เอาประกันภัย และมีกำไรส่วนเกินเป็นผลกำไรให้กับผู้ลงทุนในธุรกิจประกันชีวิต

### 1.2 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินสำรองประกันภัย

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินสำรองประกันภัย} = \frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{\text{เงินสำรองประกันภัย}}$$

อัตราส่วนนี้ใช้วัดสภาพคล่องของกิจการประกันชีวิตที่สามารถชำระหนี้สินจากการรับประกันภัยได้อย่างรวดเร็ว หากเกิดความจำเป็น ซึ่งจุดประสงค์ของอัตราส่วนนี้เป็นการทดสอบความสามารถของบริษัทในการชำระหนี้ที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาได้รวดเร็วหรือไม่

2. อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือในการวัดให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิต โดยวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

## 2.1 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100\%$$

อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดสรรเงินทุนไปในสินทรัพย์หมุนเวียน สินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์ลงทุน ถ้าหากอัตราส่วนนี้ต่ำก็แสดงว่าธุรกิจอาจมีสินทรัพย์บางอย่างที่เกินความต้องการควรได้มีการสำรวจเพื่อตัดจำหน่ายหรือธุรกิจไม่สามารถขายผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตได้ในจำนวนที่มากพอ หรือยังไม่ได้ใช้สินทรัพย์อย่างเต็มประสิทธิภาพ

## 2.2 อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุนต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุนต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{สินทรัพย์ลงทุน}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100\%$$

อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดสรรสินทรัพย์เพื่อใช้ในการลงทุน ถ้าหากอัตราส่วนนี้ต่ำแสดงว่าธุรกิจจัดสรรเงินทุนเพื่อใช้ในการลงทุนและก่อให้เกิดรายได้ในสัดส่วนที่น้อยหรือยังไม่ได้ใช้สินทรัพย์อย่างเต็มประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากธุรกิจประกันชีวิตเป็นธุรกิจที่ให้บริการและความคุ้มครองในระยะยาวแก่ผู้เอาประกันภัย ดังนั้นในการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต จึงควรที่จะคำนึงถึงผลตอบแทนจากการลงทุนว่าจะได้รับที่คุ้มค่าแก่การจ่ายเงินตามสัญญากรมธรรม์ประกันภัยให้ผู้เอาประกันภัย หรือ ผู้รับผลประโยชน์ในอนาคตหรือไม่ ดังนั้นอัตราส่วนนี้จึงเป็นสัญญาณหนึ่งที่จะบอกให้ทราบว่าสัดส่วนในสินทรัพย์ลงทุนเป็นไปตามเป้าหมายของบริษัทและตามประกาศของกระทรวงว่าด้วยการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตหรือไม่

3. อัตราส่วนแสดงหนี้สิน เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้น และระยะยาวของกิจการ และทำให้เห็นถึงแหล่งที่มาของโครงสร้างเงินทุนว่าได้มาจากหนี้สินระยะสั้น หนี้สินระยะยาว และเงินกองทุนในสัดส่วนเท่าใด สัดส่วนดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือไม่ และก่อให้เกิดต้นทุนของเงินทุนที่สูงเกินคู่แข่งในอุตสาหกรรมหรือไม่ สัดส่วนดังกล่าวอาจจะมีผลกระทบ กับฐานะการเงินของบริษัทหากบริษัทมีสัดส่วนของเงินทุนที่มากจากการก่อหนี้ที่สูงเกินไป อัตราส่วนหนี้สินมีดังต่อไปนี้

### 3.1 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100\%$$

อัตราส่วนนี้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างหนี้สินทั้งหมดกับเงินทุนทั้งหมดที่ธุรกิจลงทุนในสินทรัพย์ หากพิจารณาในฐานะของเจ้าหนี้มักพอใจเมื่อเห็นตัวเลขของอัตราส่วนนี้ต่ำ เพราะยิ่งอัตราส่วนนี้ยิ่งต่ำเท่าใด เจ้าหนี้ก็มีโอกาสได้รับชำระหนี้ครบถ้วนมากเท่านั้น สำหรับในส่วนของเจ้าของบริษัทก็อยากที่จะให้อัตราส่วนนี้สูงเท่าที่ตนเองจะยอมรับความเสี่ยงได้ เพื่อต้องการให้ได้กำไรที่ส่วนของเจ้าของธุรกิจสูงขึ้น

### 3.2 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อเงินกองทุน

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อเงินกองทุน} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{เงินกองทุน}} \times 100\%$$

อัตราส่วนนี้เป็นการแสดงให้เห็นทราบว่า บริษัทมีโครงสร้างของเงินทุนซึ่งประกอบด้วย หนี้สินเป็นเท่าใดเมื่อเปรียบเทียบกับเงินกองทุน ถ้าหากว่าบริษัทมีอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่าบริษัทมีนโยบายที่จะเงินทุนจากหนี้สินมากกว่าเงินกองทุน ซึ่งการที่บริษัทใช้เงินทุนจากหนี้สินในการดำเนินงาน หากผลตอบแทนที่ได้รับจากการบริหารงานสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่บริษัทกู้ยืมมา ก็ย่อมจะก่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นมากกว่าการใช้ต้นทุนของผู้ถือหุ้นในการบริหารงาน แต่หากผลตอบแทนจากการบริหารงานต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมก็จะเกิดผลเสียแก่ธุรกิจได้เช่นกัน

### 3.3 อัตราส่วนหนี้สินต่อผู้เอาประกันภัยต่อเงินกองทุน

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนหนี้สินต่อผู้เอาประกันภัยต่อเงินกองทุน} = & (\text{เงินสำรองประกันภัย} + \text{เงินที่ต้องจ่าย} \\ & \text{ตามกรมธรรม์ประกันภัยค้างจ่าย} + \\ & \text{หนี้สินอื่นตามกรมธรรม์ประกันภัย}) / \\ & \text{เงินกองทุน} \times 100\% \end{aligned}$$



อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่า เงินทุนของบริษัทประกอบด้วยหนี้สินที่บริษัทจะต้องจ่ายให้กับผู้เอาประกันภัยตามเงื่อนไขกรมธรรม์ประกันภัยเท่าใด ซึ่งหากมากเกินไปก็จะเกิดความเสี่ยงแก่บริษัทในกรณีที่มีเหตุการณ์ที่บริษัทต้องจ่ายเงินให้กับผู้เอาประกันภัยเป็นจำนวนมาก

4. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการทำกำไร หมายถึง ความสามารถของกิจการในการหาผลตอบแทนจากเงินที่ลงทุนในกิจการหรือ กำไรที่ได้มาจากการดำเนินงาน การวิเคราะห์อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร เป็นการวิเคราะห์ผลของการดำเนินงานทั้งหมดของธุรกิจ ประกอบด้วยอัตราส่วนต่าง ๆ ดังนี้

#### 4.1 อัตราส่วนเงินจ่ายตามกรมธรรม์ต่อเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ

$$\text{อัตราส่วนเงินจ่ายตามกรมธรรม์ต่อเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ} = \frac{\text{เงินจ่ายตามกรมธรรม์}}{\text{เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ}} \times 100\%$$

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่าในรอบปีหนึ่ง ๆ บริษัทได้จ่ายเงินตามกรมธรรม์ให้แก่ผู้เอาประกันภัยเป็นร้อยละเท่าใดของเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ ซึ่งเป็นรายได้หลักของบริษัท ซึ่งหากว่าอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงว่าบริษัทมีเงินเหลือจากการจ่ายเงินตามกรมธรรม์ให้ผู้เอาประกันภัยมาก

#### 4.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยต่อเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัย} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} + \text{ค่าจ้างหรือค่าบำเหน็จ}}{\text{เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ}} \times 100\%$$

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่า ในการรับประกันภัยของบริษัทนั้น บริษัทมีค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยเป็นร้อยละเท่าใดของเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ ซึ่งถ้าหากอัตราส่วนนี้สูงก็แสดงว่า บริษัทเสียค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยสูง

#### 4.3 อัตราส่วนกำไรก่อนหักภาษีต่อเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ

$$\text{อัตราส่วนกำไรก่อนหักภาษีต่อเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ} = \frac{\text{กำไรก่อนหักภาษี}}{\text{เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ}} \times 100\%$$

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรจากการรับประกันภัยของบริษัท ซึ่งถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม ก็อาจจะเป็นเพราะรายรับจากเบี้ยประกันภัยของบริษัทต่ำ หรืออาจจะเป็นเพราะค่าใช้จ่ายต่างๆ ของบริษัทสูง ซึ่งในการวิเคราะห์จะพิจารณาถึงอัตราส่วนอื่น ๆ ประกอบเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา

ข้อจำกัดของการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน คือ

1. เนื่องจากอัตราส่วนทางการเงินใช้ข้อมูลจากงบการเงินและเนื่องมาจากข้อจำกัดของงบการเงิน ซึ่งเป็นข้อจำกัดในเรื่องวิธีการบัญชี วิธีการประเมินค่าสินทรัพย์ วิธีการตัดค่าใช้จ่าย เป็นต้น การศึกษาอัตราส่วนเฉพาะต่อเนื่องกันหลาย ๆ ปี จึงจะสามารถบอกถึงแนวโน้มของธุรกิจว่าจะเป็นไปในทิศทางใด และการหาอัตราค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในงวดระยะเวลาเดียวกัน จะช่วยบอกถึงตำแหน่งของกิจการ หรือ ทราบถึงการเบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ยว่าอยู่ในทิศทางที่สูง หรือต่ำกว่าคู่แข่ง และหากผู้วิเคราะห์สามารถตีความ และมีความรู้ และประสบการณ์ในเรื่องธุรกิจประกันชีวิตก็สามารถจะใช้ประโยชน์จากอัตราส่วนทางการเงินมากขึ้น

2. งบการเงินที่ใช้วิเคราะห์เป็นงบการเงินในอดีต ซึ่งเป็นเหตุการณ์ในอนาคตอาจจะเป็นไปตามเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมาได้ ดังนั้นผลของการวิเคราะห์ที่ได้จากอัตราส่วนทางการเงินจึงเป็นเพียงเครื่องชี้แนะแนวโน้มเหตุการณ์ที่ควรจะเป็นเท่านั้น

3. ผู้วิเคราะห์จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่กำลังจะทำการวิเคราะห์เพื่อจะได้ทราบถึงภาวะแวดล้อมซึ่งเป็นประโยชน์มากต่อการตีความ และควรต้องเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินในอดีต และหรือเปรียบเทียบกับอัตราส่วนทางการเงินนั้น ๆ ของกิจการอื่นที่อยู่ในประเภทธุรกิจเดียวกัน หรืออัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจโดยเฉลี่ย (Business Average Ratio)

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรกช ศิริวรรณ (2550) ศึกษาการประหยัดจากขนาดของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลักสำคัญ 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาการประหยัดจากขนาดของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย และปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการประหยัดจากขนาดของธุรกิจประกันชีวิต วิธีการศึกษาที่ถูกเลือกมาใช้คือ แบบจำลอง Multi-Product Translog Cost Function ในการประมาณค่าการประหยัดจากขนาด ส่วนการศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการประหยัดจากขนาด ใช้แบบจำลองโพรบิต (Probit model)

ผลการศึกษาพบว่า ในปี 2547 บริษัทประกันชีวิตที่มีการประหยัดจากขนาดโดยรวม มีจำนวน 13 แห่ง คือ บริษัท แอ็ดวานซ์ไลฟ์ แอสซิวรันส์ จำกัด, บริษัท ทีพีไอ ประกันชีวิต จำกัด,

บริษัท สหประกันชีวิต จำกัด, บริษัท มิลเลียมไลฟ์อินชัวร์รันส์(ประเทศไทย) จำกัด(มหาชน), บริษัท ไทยคาร์ดีฟ ประกันชีวิต จำกัด, บริษัท สยามประกันชีวิต จำกัด, บริษัท เอชไลฟ์ แอสชัวร์รันส์ จำกัด, บริษัท เจเนอราลี่ ประกันชีวิต(ไทยแลนด์) จำกัด, บริษัท สยามซัมซุงประกันชีวิต จำกัด, บริษัท แมกซ์ไลฟ์ประกันชีวิต(ประเทศไทย) จำกัด(มหาชน), บริษัท แมกซ์ประกันชีวิต จำกัด, บริษัท ธนชาติประกันชีวิต จำกัด และ บริษัท พูเด็นเชียล ทีเอสไลฟ์ ประกันชีวิต จำกัด(มหาชน) นอกจากนี้ยังพบว่า บริษัทประกันชีวิตทุกแห่งมีการประหยัดจากขนาด ส่วนผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดจากขนาด ประกอบด้วย สัดส่วนของรายรับต่อตัวแทนและสินทรัพย์รวม

ประสาธ นามสมบุรณ์ (2540) ศึกษาลักษณะโครงสร้างของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการดำเนินงาน และวิเคราะห์การประหยัดจากขนาดของธุรกิจแยกเป็นการวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงิน ระหว่างปี 2533-2537 พบว่า แหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญที่สุดคือ หนี้สินต่อผู้เอาประกัน (Liabilities to Policyholders) และแหล่งที่ใช้ไปที่สำคัญคือ สินทรัพย์ลงทุน (Investment Assets) ในการวิเคราะห์โครงสร้างรายได้ และค่าใช้จ่าย พบว่า เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ (Net Written Premiums) เป็นรายได้หลักของธุรกิจ ขณะที่รายจ่ายตามกรมธรรม์ (Benefit Payment) เป็นค่าใช้จ่ายมากที่สุด นอกจากนี้ ยังพบว่าธุรกิจมีความสัมพันธ์กับนิติบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินถึง 9 บริษัท จากทั้งหมด 12 บริษัท

ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนเฉลี่ยมีความสัมพันธ์ตรงข้ามกับรายรับเบี้ยประกันรวม ปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อต้นทุนเฉลี่ย ประกอบด้วย อัตราการเกิดใหม่ของกรมธรรม์ ขนาดของบริษัท ลักษณะการดำเนินงาน และการสนับสนุนของสถาบันการเงิน พบว่า มีเครื่องหมายของสัมประสิทธิ์เป็นลบ ขณะที่ประเภทกรมธรรม์ประกันชีวิตมีเครื่องหมายสัมประสิทธิ์เป็นบวก ปัจจัยทั้งหมดมีเครื่องหมายตรงกับสมมติฐาน ยกเว้น อัตราการขาดอายุของกรมธรรม์ ที่มีเครื่องหมายของสัมประสิทธิ์ไม่ตรงกับสมมติฐาน โดยมีค่าเป็นลบ ทั้งนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นเพราะมาตรฐานของระบบการเก็บข้อมูล และความไม่ชัดเจนในการแบ่งแยกระหว่างกรมธรรม์ที่ขาดอายุว่าเป็นกรมธรรม์ใหม่หรือกรมธรรม์ที่ทำมานานแล้ว

สำหรับการวิเคราะห์การประหยัดจากขนาด แยกการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ลักษณะคือ วิเคราะห์ทั้งระบบธุรกิจ วิเคราะห์บริษัทขนาดใหญ่เปรียบเทียบกับบริษัทขนาดเล็กและวิเคราะห์บริษัทที่ดำเนินธุรกิจประกันชีวิตและวินาศภัยเปรียบเทียบกับบริษัทที่ประกันชีวิตอย่างเดียว โดยประยุกต์แบบจำลองของ เฮาส์ตันและไซมอน (Houston and Simon 1969, 856-864) มาใช้โดยปรับปรุง

ตัวแปรให้เหมาะสมกับกรณีประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้เป็นลักษณะ Pooling Data ระหว่างข้อมูลภาคตัดขวาง และอนุกรมเวลาของบริษัทประกันชีวิต 12 บริษัท ระหว่างปี 2533-2537

ผลการศึกษาพบว่า ธุรกิจที่ทำการศึกษาทั้ง 3 ลักษณะมีการดำเนินงานที่อยู่ในช่วงการประหยัดจากขนาด (Increasing Returns to Scale) ทุกกรณี โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ของรายรับเบี้ยประกันรวม ที่มีความสัมพันธ์ตรงข้ามกับต้นทุนเฉลี่ย แสดงถึงเมื่อรายรับเบี้ยประกันเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ต้นทุนเฉลี่ยลดลง

ภควัต รังคะภูติ (2550) ศึกษาการจัดกลุ่มบริษัทประกันชีวิตด้วยตัววัดความมั่นคงทางการเงิน เพื่อวิเคราะห์จัดกลุ่มบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย โดยอาศัยตัววัดความมั่นคงของบริษัทประกันชีวิต ซึ่งทำการศึกษาจากบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยจำนวน 25 บริษัท ใช้ข้อมูลงบการเงินในรายงานธุรกิจประกันภัยในประเทศไทยระหว่างปี 2544-2546 ของกรมการประกันภัย โดยใช้วิธีการทางสถิติคือ การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor analysis) และการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster analysis)

การศึกษาตัววัดความมั่นคงทางการเงินด้านขนาดบริษัท พบว่า ตลอดช่วง 3 ปี ที่ทำการศึกษา บริษัท เอ.ไอ.เอ. มีสินทรัพย์มากที่สุด เพราะมีเบี้ยรับประกันภัยเข้ามามากที่สุดเช่นเดียวกับ บริษัท ไทยประกันชีวิต ด้านการเติบโตนั้นเป็นตัวบ่งบอกให้เห็นถึงความสามารถในการทำธุรกิจให้อยู่รอดในการแข่งขันได้ บ่งชี้ว่าตอนนี้นี้ธุรกิจกำลังก้าวหน้าหรือถดถอย การเติบโตแต่ละปีนั้นแตกต่างกันไป บริษัทส่วนใหญ่มีสินทรัพย์เติบโตเพิ่มขึ้นค่อนข้างคงที่ แต่ถ้าหากมีการเพิ่มทุนเกิดขึ้นภายในปีนั้นก็ทำให้มีค่าที่สูงขึ้น ตามสัดส่วนของเงินเพิ่มทุนกับสินทรัพย์เดิม การเติบโตของสินทรัพย์นั้นสัมพันธ์กับการเติบโตของเบี้ยรับประกันภัยด้วย เช่น ปี 2546 แมกซ์ประกันชีวิต มีการเติบโตของเบี้ยรับประกันภัยมาก ด้านความเสี่ยงมีสองตัววัด ตัววัดแรก Insurance leverage เป็นตัววัดที่บ่งบอกว่าบริษัทมีหนี้สินต่อผู้เอาประกันภัยมากกว่าเงินกองทุนเท่าไร บริษัท ไทยสมุทรประกันชีวิต จำกัด มี Insurance leverage สูงมาก แสดงว่าบริษัทมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายมาก เพราะเงินกองทุนที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอที่จะชำระค่าสินไหมในอนาคต ตัววัดที่สอง Financial leverage เป็นตัววัดที่บ่งบอกว่าบริษัทมีเบี้ยรับประกันภัยมากกว่าเงินกองทุนเท่าไร เบี้ยรับประกันภัยนี้แท้จริงแล้วก็คือความเสี่ยงของผู้เอาประกันภัยที่โอนมาให้บริษัทผู้รับประกันภัยนั่นเอง หากมีเบี้ยรับประกันภัยมาก โอกาสที่จะจ่ายค่าสินไหมทดแทนก็มีมากตามไปด้วย บริษัท ไทยสมุทรประกันชีวิต จำกัด มี Financial leverage สูง แสดงว่าบริษัทมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายมาก ด้านความสามารถในการดำเนินงาน มีสามตัววัด ตัววัดแรก อัตราส่วนค่านายหน้าและค่าใช้จ่ายใน

การรับประกันต่อเบี้ยรับประกันรับสุทธิ (CEP) เป็นตัววัดที่แสดงว่าบริษัทใช้ค่าใช้จ่ายไปเท่าไรกับเบี้ยรับประกันที่รับเข้ามา บริษัท มิลเลียมไพล์อินชัวร์นซ์(ประเทศไทย) จำกัด(มหาชน) มีอัตราส่วนที่สูงมากในปีแรก ตัววัดที่สอง อัตราส่วนกำไร(ขาดทุน) จากการดำเนินงานต่อเบี้ยรับประกันรับสุทธิ (NOGNPW) เป็นปัจจัยที่แสดงว่าบริษัทมีกำไรขาดทุนเท่าไร เปรียบเทียบกับเบี้ยรับประกันที่ได้รับมา บริษัท มิลเลียมไพล์อินชัวร์นซ์(ประเทศไทย) จำกัด(มหาชน) มีอัตราส่วนติดลบสูงมากในปีแรกเนื่องจากขาดทุนมาก และค่อยๆ ลดลง จนใกล้เคียงกับบริษัทอื่นในที่สุด กว่าครึ่งของบริษัททั้งหมดมีการดำเนินงานที่ขาดทุน ตัววัดสุดท้าย ความสามารถในการลงทุนนั้น แสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินการลงทุนของบริษัท วัดได้โดยอัตราส่วนรายได้จากการลงทุนต่ออรรถาหารได้รวม (NIITI) บริษัทโดยส่วนใหญ่จะมีความสามารถในการลงทุนแต่ละปีค่อนข้างคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

ผลการศึกษาศึกษาสามารถจัดบริษัทประกันชีวิตออกเป็น 3 กลุ่ม ตลอด 3 ปี แต่ละกลุ่มนั้นจะคุณลักษณะความมั่นคงทางการเงินเฉพาะตัว โดยที่ตลอด 3 ปีนั้น คุณลักษณะความมั่นคงทางการเงินของกลุ่มที่ 1 นั้น คือ มีขนาดปานกลาง และผลการดำเนินงานสูงกว่ากลุ่มอื่น กลุ่มที่ 2 มีคุณลักษณะความมั่นคงทางการเงิน ด้านขนาดใหญ่ ผลการลงทุนน้อย การเติบโตสูง และมีความเสี่ยงมากกว่ากลุ่มอื่น ส่วนกลุ่มที่ 3 มีขนาดเล็ก ต้นทุนการรับประกันสูง ความเสี่ยงน้อย และผลการดำเนินงานน้อยกว่ากลุ่มอื่น บริษัทโดยส่วนใหญ่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มเดิมตลอดช่วง 3 ปี ยกเว้น กรุงเทพประกันชีวิต สหประกันชีวิต เจเนอราลี่ประกันชีวิต ทีพีไอ ประกันชีวิต แมกซ์ประกันชีวิต ไทยพาณิชย์วินยอร์คไลฟ์ ออยุธยา อลิอันซ์ ซี.พี. เนชั่นไวด์ประกันชีวิต ธนชาติธุรกิจประกันชีวิต ไทยประกันชีวิต อาคเนย์ประกันชีวิต และไทยสมุทรประกันชีวิต

วิไลวรรณ มหาวิวัฒน์ (2547) ศึกษาความมั่นคงทางการเงินของกลุ่มธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย โดยอาศัยข้อมูลงบการเงินที่ได้จากกรมการประกันภัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2545 มาศึกษาและวิเคราะห์ ทั้งนี้จากข้อมูลของงบการเงินที่รวบรวมได้นั้น ผู้ศึกษาได้แบ่งกลุ่มธุรกิจประกันชีวิตซึ่งมีทั้งหมด 25 บริษัท (ไม่รวมบริษัท ไทยรีประกันชีวิต จำกัด) ออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มบริษัทขนาดเล็กและกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ด้วยกัน โดยใช้สินทรัพย์รวมเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง จากนั้นจึงวิเคราะห์งบการเงินซึ่งประกอบด้วยงบดุล, งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนของกลุ่มบริษัทประกันชีวิตแต่ละกลุ่ม โดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์งบการเงินทั้งวิธีย้อนส่วนตามแนวดิ่งและการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ในส่วนแรกนี้ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีความมั่นคงทางการเงินที่ดีกว่ากลุ่มบริษัทขนาดเล็ก และเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่ากลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีความมั่นคงทางการเงินที่ดีกว่ากลุ่มบริษัทเล็กจริงหรือไม่ จึงได้นำเอาการทดสอบทางสถิติเข้ามาใช้ โดยใช้การทดสอบทางสถิติประเภทไม่ใช้พารามิเตอร์และใช้ Mann-Whitney U Test เป็นตัวสถิติในการทดสอบ ผลการทดสอบพบว่า ค่าความน่าจะเป็นในการยอมรับสมมติฐานหลักของทุกอัตราส่วนทางการเงินนั้นมีค่าน้อยกว่า 0.005 ซึ่งเป็นระดับนัยสำคัญที่กำหนด โดยมีเพียงอัตราส่วนหนี้สินตามกรรมธรรม์ต่อเงินกองทุนซึ่งเป็นอัตราส่วนแสดงหนี้สินเพียงอัตราส่วนเดียวเท่านั้นที่มีค่าความน่าจะเป็นในการยอมรับสมมติฐานดังกล่าว มากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ดังนั้นเราจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งขึ้น และสรุปว่ากลุ่มบริษัทใหญ่มีความมั่นคงทางการเงินที่ดีกว่ากลุ่มบริษัทเล็ก

สมฤดี ส่องแสง (2542) ศึกษาการระดมเงินออมและการลงทุนของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างและการดำเนินการของธุรกิจประกันชีวิตในการระดมเงินออม และการลงทุน และวิเคราะห์ถึงความมั่นคงของธุรกิจประกันชีวิต โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน พบว่า การดำเนินธุรกิจของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยมีลักษณะการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไป โดยขึ้นอยู่กับประเภทของผลิตภัณฑ์หรือประเภทของงานประกันชีวิตที่แต่ละบริษัทได้เลือกในการดำเนินธุรกิจรับประกันชีวิต

จากการวิเคราะห์โครงสร้างแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนของบริษัทประกันชีวิต 17 บริษัท ในช่วงปี 2535-2540 สรุปได้ว่า นโยบายการจัดการหาเงินทุนและการใช้เงินทุนของธุรกิจประกันชีวิตอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างเหมาะสม กล่าวคือ มีการจัดหาเงินทุนสอดคล้องกับการใช้ไปของเงินทุน นโยบายทางการเงินเช่นนี้จะทำให้ภาพรวมของธุรกิจประกันชีวิต มีความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ และจากการวิเคราะห์ภาพรวมของธุรกิจประกันชีวิตระหว่างปี 2535-2539 สรุปได้ว่าธุรกิจมีการขยายงาน และมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ชะลอตัวลงในปี 2540 เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจถดถอย สำหรับทางการระดมเงินออมของธุรกิจ พบว่าธุรกิจประกันชีวิตยังคงเป็นสถาบันการออมในระยะยาว ในรูปของเบี้ยประกันภัยที่เพิ่มขึ้นทุกปี และในรูปของเงินสำรองประกันชีวิต ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่มากเพียงพอที่จะนำเอาเงินจำนวนนี้ไปลงทุนต่างๆ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การนำเงินออมไปใช้ในการลงทุนของธุรกิจประกันชีวิต สรุปได้ว่า ธุรกิจประกันชีวิตมีสินทรัพย์เพื่อใช้ในการลงทุนสูงมาก และมีการกระจายการลงทุน ในแหล่งลงทุนต่างๆ ทำให้ธุรกิจประกันชีวิตมีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น แต่หากมองผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนแล้ว จะเห็นว่าธุรกิจ

ประกันชีวิตมีผลตอบแทนจากการลงทุนที่ค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดจากระเบียบการลงทุนที่กำหนดจากภาครัฐบาล

ในส่วนของการวิเคราะห์เปรียบเทียบฐานะความมั่นคงทางการเงินของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินในช่วงปี 2535-2540 ทำการวิเคราะห์ทั้งหมด 5 ด้านด้วยกัน คือ ความสามารถในการขยายงานการรับประกันภัย, ความสามารถในการชำระหนี้สิน, สภาพคล่องทางการเงิน, ความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไร สรุปได้ว่า แนวโน้มของธุรกิจประกันชีวิตในด้านความสามารถในการขยายงานการรับประกันภัย ความสามารถในการชำระหนี้สิน สภาพคล่องทางการเงิน และความสามารถในการทำกำไรลดลง แต่ในด้านการบริหารสินทรัพย์พบว่าธุรกิจยังคงมีความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ให้มีผลตอบแทนจากการลงทุนสูงกว่าต้นทุนเงินซึ่งก็คือเบี้ยประกันชีวิตนั่นเอง